

Πρός: Έκπολιτικό Προσωπικό Δ.Ε. και Μ.Ε.

1. Έξ άφορμής έρωτημάτων που τέθηκαν στο Έπουργείο Παιδείας από Έκκλησιαστικές Άρχες, γονείς μαθητών και Δ/ντές Σχολείων και από τό γεγονός ότι στο παρελθόν τό Έπουργείο Παιδείας είχε έκδώσει έγκύκλιες δ/γές, σχετικές με τόν έκκλησιασμό τών μαθητών-Οί όποτες ίσως έχουν ξεχασθεί και από πολλούς δέν εφαρμόζονται- ύποχρεούμεθα νά άσχοληθούμε με τό θέμα αυτό και νά ύπενθυμύσουμε ότι ό προγραμματισμός του έκκλησιασμού τών μαθητών, μιά φορά τήν έβδομάδα ή τουλάχιστον ανά δεκαπενθήμερο, άποτελεί βασικό καθήκον τών Δ/ντών τών Σχολείων και του διδακτικού προσωπικού.

2. Μέ βάση τήν άρχή ότι τό σχολείο δέν έχει σκοπό νά δώσει στους μαθητές του μόνο στοιχεα γνώσεων διαφόρων έπιστημών, άλλ'άποβλέπει και στο νά αναπτύξει τό θρησκευτικό και έθνικό τους φρόνημα και νά τό καταστήσει σύμφωνο με τίς άρχές του Δημοκρατικού Πολιτεύματος τής χώρας, συνάγεται ότι τόσο ό έθνικός φρονηματισμός όσο και ό θρησκευτικός είναι άπαραίτητος, και γι'αυτό ρητά τονίζεται τούτο από τίς διατάξεις του Ν. 309/76, άρθρο 26 παρ. 1 και άρθρο 29 παρ. 1.

3. Από τά άνωτέρω προκύπτει ότι ή συμμετοχή τών μαθητών στις έθνικές εκδηλώσεις και έπετείους είναι ύποχρεωτική, για νά δίδεται σ'αυτούς ή εύκαιρία νά παραδειγματίζονται και νά διδάσκονται τήν Ιστορία τής φυλής μας και έξω από τίς αίθουσες και τούς κλειστούς χώρους του Σχολείου που καθημερινά διδάσκονται. Έπίσης προκύπτει ότι στην τόνωση του θρησκευτικού συναισθήματος τών μαθητών, έκτός τών άλλων, θά βοηθήσει ή καθημερινή κοινή προσευχή, ή όποια ύποχρεωτικά πρέπει νά γίνεται με τήν άπαιτούμενη εύλάβεια, κάθε ήμέρα πριν από τήν έναρξη τών μαθημάτων, σέ κοινή συγκέντρωση μαθητών και διδακτικού προσωπικού στο προαύλιο του Σχολείου, καθώς και ό έκκλησιασμός τών μαθητών.

4. Έπειδή γνωρίζουμε τίς δυσκολίες που παρουσιάζονται στην πραγματοποίηση του έκκλησιασμού τών μαθητών και οι όποτες μάλιστα, τίς περισσότερες φορές, είναι άνεξάρτητες από τή θέληση και τή διάθεση τών ύπευθύνων τών σχολείων, γι'αυτό με τήν έγκυκλιό μας αυτή άναφερόμεθα στο θέμα του έκκλησιασμού και δίδουμε όρισμένες οδηγίες οι όποτες θά βοηθήσουν στην αντιμετώπιση τών δυσκολιών που παρουσιάζονται-και ιδιαίτερα τών τεχνικών- για τήν πραγματοποίηση του έκκλησιασμού.

α) Η πραγματοποίηση του έκκλησιασμού τών σχολείων προϋποθέτει τήν ύπαρξη χώρου στον ένοριακό Ναό και συνοδούς εκπ/κούς, οι όποτοι πρέπει νά προσφέρονται θεληματικά, ή, αν όρίζονται από τούς Δ/ντές τών σχολείων, νά μή δημιουργείται σ'αυτούς πρόβλημα που θά γίνεται αίτία άγανακτήσεως ή κοπήσεως ή οίκονομικών, οίκογενειακών ή άλλων συναφών έπιπτώσεων.

β) Στα σχολεία τών έπαρχιών (χωριών και μικρών πόλεων) πιστεύουμε ότι δέν ύπάρχει πρόβλημα και ό έκκλησιασμός πρέπει νά γίνεται, γιατί και οι ένοριακοί Ναοί μπορούν άνετα νά έξασφαλίσουν χώρο και εκπ/κού λειτουργού θά προσφέρονται νά συνοδεύσουν αυτούς, αν βέβαια διαμένουν στο ίδιο μέρος.

γ) Τό ίδιο φρονούμε ότι μπορεί νά γίνει στις έπαρχιακές μεγαλύτερες πόλεις, με τή διαφορά ότι οι μαθητές μπορούν νά έκκλησιάζονται τμηματικά σέ δύο ή περισσότερους Ναούς, έφόσον βέβαια και έδω θά προσφέρονται συνοδού εκπ/κού.

δ) Τό πρόβλημα του έκκλησιασμού παρουσιάζει δυσκολίες στις μεγάλες πόλεις (Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Πάτρα κλπ.), αλλά και έδω, με μιά καλή διάθεση και προσπάθεια όλων τών εκπ/κών, μπορούμε νά βρούμε λύση, ώστε ό έκκλησιασμός νά γίνεται ανά δεκαπενθήμερο ή τουλάχιστον κατά μήνα. Είναι δυνατόν π.χ. νά προγραμματίζονται ειδικές σύντομες λειτουργίες στους ένοριακούς Ναούς τών σχολείων, έκτός Κυριακών, για τούς μαθητές τών σχολείων. Οι λειτουργίες αυτές θά γίνονται ύστερα από συνεννόηση με τούς οικείους έφημερίους σέ πρωινά και έφ'όσον βέβαια τά Σχολεία λειτουργούν πρωινές ώρες και στη συνέχεια θά γίνονται τά μαθήματα τής ήμέρας, με μιά μικρή συντόμηση τών ώρων διδασκαλίας, ώστε νά καλύπτονται όλες οι διδακτικές ώρες τής ήμέρας αυτής.

Έπίσης τά άπογευματινά και Νυκτερινά σχολεία καλόν είναι νά παρακολουθούν μιά ειδική λειτουργία προηγιασμένων, χαρρετισμούς ή άλλες θρησκευτικές τελετές, ώστε οι μαθητές τους νά μην έχουν πλήρη άποξένωση από τή λατρευτική ζωή τής Έκκλησίας.

5. Τέλος τονίζουμε ότι με τήν έγκυκλιό μας αυτή δέ δίδουμε έντολές για έκτέλεση, άλλ'έπισημαίνουμε και ύπενθυμύσουμε βασικές ύποχρεώσεις που πηγάζουν από τήν άπο-

στολή μας ως εκπ/κών λειτουργιών και υπευθύνων Δ/ντών, οι όποιοι άσκοποι έργο λειτουργήματα της άγωγής, που άποβλέπει "στην άνάπτυξη της θρησκευτικής και έθνικής συνειδήσεως των νέων".

6. Μέ τή βεβαιότητα ότι όλα τά άνωτέρω είναι και πεποιθήσεις των εκπ/κών λειτουργιών των σχολείων της χώρας, φρονούμε ότι : α) οι Δ/ντές θά φροντίσουν να έξέρουν τρόπο να παρακάμψουν τές διάφορες δυσκολίες που παρουσιάζονται στο θέμα του έκκλησιασμού, β) θά προχωρήσουν στην πραγματοποίησή του και γ) θά συστήσουν ζωνρά και ένθερμα στους μαθητές να έκκλησιάζονται και μόνοι τους τές Κυριακές και τές άλλες έορτές, χωρίς βέβαια να τους πιέζουν ή να τους άπειλούν με τήν έπιβολή ποινών ή άλλων κυρώσεων που θά επηρεάσουν τή μαθητική τους κατάσταση, τουίζοντας και αναπτύσσοντας σ'αυτούς τήν άνάγκη και τές ώφέλειες που θά άποκομίσουν.

Παρακαλούμε τους κ.κ. 'Επόπτες να κοινοποιήσουν τήν έγκύκλιο αυτή στίς ΓΕΜΕ-ΔΕΜΕ και στά Σχολεία της δικαιοδοσίας τους.

ΥΠΕΠΘ - Γ/6251/22-10-79

'Εκκλησιασμός μαθητών και έπαρση Σημαίας

Παρακαλούμε να υπενθυμίσετε στους κ.κ. 'Επιθεωρητές των 'Εκπαιδευτικών Περιφερειών της δικαιοδοσίας σας ότι είναι άπαραίτητο να παρακολουθήσουν τόν προγραμματισμό του έκκλησιασμού των μαθητών που γίνεται από τους Δ/ντές των Σχολείων, ώστε να τηρηθούν όσα διαλαμβάνει ή έγκύκλιος Δ)γή μας 20021)16)139240)26.11.77 περί έκκλησιασμού μαθητών.

'Εξ άλλου παρακαλούμε να συστήσετε τήν τήρηση της άποφάσεως του κ. 'Υπουργού Παιδείας περί έπαρσεως και ύποστολής της Σημαίας στα 'Εκπαιδευτικά 'Ιδρύματα και εκπαιδευτήρια εν γένει ('Υπουργ. άποφ. 200.21)1)Γ)2046)23.3.79) με τή διευκρίνιση ότι όταν τά σχολεία λειτουργούν σέμια βάρδια, δηλ. μόνον πρωί, τότε ή ύποστολή θά γίνεται τήν τελευταία διδακτική ώρα.

ΥΠΕΠΘ - Γ/2875/30-4-81

'Εκκλησιασμός μαθητών.

Μέ άφορμή έγγραφες διαμαρτυρίες άναφορικά με τόν έκκλησιασμό των μαθητών παρακαλούμε να συστήσετε στους Διευθυντές των Σχολείων της δικαιοδοσίας σας τήν πιστή έφαρμογή της έγκυκλίου του Υ Π Ε Π Θ 200.21/16/139240/26.11.1977 και να τους υπενθυμίσετε ότι σύμφωνα με τά διαλαμβανόμενα σ'αυτή ή έκκλησιασμός των μαθητών άποτελεϊ βασικό καθήκον των Διευθυντών των Σχολείων και του διδακτικού προσωπικού.